

Bożena SOWA¹

SKUTKI PODATKOWE DLA STRON TRANSAKCJI LEASINGOWYCH

Z każdym rokiem rośnie znaczenie leasingu jako formy finansowania inwestycji; decyzje związane z zapotrzebowaniem na kapitał są zaliczane do najważniejszych, jakie podejmuje przedsiębiorca.

Celem niniejszego artykułu jest omówienie skutków podatkowych – dla strony finansującej i korzystającej – jakie niesie ze sobą zawarcie umowy leasingu.

WPROWADZENIE

Rozwój firmy to podstawowe zadanie każdego przedsiębiorcy. Większość przedsiębiorstw stawia sobie – jako główny cel – zwiększenie udziału w rynku oraz wzrost nakładów na inwestycje. Aby rozpocząć nowy rodzaj działalności, czy też rozszerzyć zakres dotychczasowej, przedsiębiorstwo musi – przede wszystkim – pozyskać fundusze na inwestycje. Zapotrzebowanie na kapitał przekracza zwykle dostępne środki, co powoduje konieczność pozyskania brakującego kapitału z zewnątrz. Do niedawna firmy finansowały swoją działalność kapitałami pozyskanymi w drodze emisji akcji, zaciągania pożyczek, kredytów kupieckich czy kredytów bankowych; aktualnie możliwości te są znacznie większe.

Z każdym rokiem rośnie również znaczenie leasingu jako formy finansowania inwestycji. Decyzje związane z zapotrzebowaniem na kapitał są zaliczane do najważniejszych decyzji, podejmowanych przez przedsiębiorców. Kluczową kwestię, przy podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru formy finansowania stanowi niewątpliwie koszt pozyskania kapitału oraz utrzymanie płynności finansowej firmy.

Podejmowane inwestycje muszą być rozpatrywane w kategorii przychodów i wydatków w przyszłych okresach, gdyż pociągają one za sobą przepływ gotówki w pewnych okresach czasu. Zakup za gotówkę wpływa na przyszłe przepływy pieniężne jedynie poprzez amortyzację, natomiast wydatki na spłatę rat leasingowych dają możliwość zwiększenia ilości dostępnych środków obrotowych poprzez redukcję podatków.

Celem niniejszego artykułu jest omówienie skutków podatkowych – dla strony finansującej i korzystającej – jakie niesie ze sobą zawarcie umowy leasingu.

Należy zauważyć, że uregulowanie leasingu w kodeksie cywilnym² wymusiło pojawienie się odpowiednich przepisów w prawie podatkowym, których zadaniem było doprecyzowanie sposobu korzystania z tej formy finansowania w Polsce. Uregulowania te pojawiły się wraz z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o zmianie ustaw: o podatku dochodowym od osób fizycznych, o podatku dochodowym od osób prawnych oraz o podatku od towarów i usług, oraz o podatku akcyzowym, która weszła w życie 1 października 2001 r.³

---

¹ Dr Bożena Sowa, Zakład Finansów, Wydział Ekonomii, Uniwersytet Rzeszowski.

² Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.

³ Dz. U. z 2001 r. Nr 106, poz. 1150.

1. STRONY UMOWY LEASINGU A PODATEK DOCHODOWY

Rozwiązania przewidziane w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych i ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych w zakresie kwalifikacji i skutków umów leasingu są zbieżne. W obydwu ustawach umowa leasingu jest umową nazwaną – podobnie jak w kodeksie cywilnym, ale dla celów podatkowych definicja ta została w nich rozszerzona.⁴ Przez umowę leasingu – według ustaw o podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych – rozumie się „umowę nazwaną w kodeksie cywilnym, a także każdą inną umowę, na mocy której jedna ze stron, zwana dalej „finansującym”, oddaje do odpłatnego używania albo używania i pobierania pożytków na warunkach określonych w ustawie drugiej stronie, zwanej dalej „korzystającym”, podlegające amortyzacji środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne, a także grunty(...)”⁵.

Tabela 1. Różnice między podatkową definicją leasingu a definicją określoną w kodeksie cywilnym

Leasing w kodeksie cywilnym	Leasing w ustawach o podatku dochodowym
Leasingiem jest wyłącznie umowa określona w art. 709 k.c.	Leasingiem jest umowa nazwana w kodeksie cywilnym, a także każda inna umowa, która spełnia warunki określone w ustawie o podatku dochodowym.
Przedmiotem leasingu może być wyłącznie rzecz, którą zgodnie z art. 45 k.c. jest przedmiot materialny – rzecz ruchoma lub nieruchomość.	Przedmiotem leasingu są tylko niektóre rzeczy – podlegające amortyzacji: środki trwałe, a także grunty oraz niezaliczane do rzeczy – podlegające amortyzacji wartości niematerialne i prawne.
Korzystający jest zobowiązany do zapłaty na rzecz finansującego wynagrodzenia pieniężnego w uzgodnionych ratach, równego co najmniej cenie nabycia rzeczy przez finansującego.	Suma opłat ustalonych w umowie, pomniejszona o należny VAT musi odpowiadać, co najmniej wartości początkowej środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych. Jeżeli natomiast w umowie została określona cena, po której korzystający ma prawo nabyć przedmiot umowy po zakończeniu podstawowego okresu tej umowy, cenę tej uwzględnia się w sumie opłat.
Umowa powinna być zawarta na czas oznaczony, przy czym określenie czasu trwania umowy leży w gestii stron tej umowy.	Umowa powinna być zawarta na czas oznaczony w przypadku umów, których przedmiot jest amortyzowany dla celów podatku dochodowego przez finansującego – nie krótszy niż określony w ustawie.

Źródło: T. Cicirko, P. Russel, *Prawno-ekonomiczne aspekty leasingu*, SGH Warszawa, 2008, s. 52

Podatkowa definicja leasingu różni się od definicji określonej w kodeksie cywilnym zwłaszcza, jeżeli chodzi o przedmiot leasingu. Kodeks cywilny określa, że przedmiotem

⁴ T. Cicirko, P. Russel, *Prawno-ekonomiczne aspekty leasingu*, SGH Warszawa, 2008, s. 51.

⁵ Por. art. 17a ustawy z dn. 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 z późn. zm.) oraz art. 23 a pkt 1 ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307 z późn. zm.).

leasingu może być wyłącznie rzecz (ruchoma lub nieruchomość), natomiast ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych i ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych ogranicza i precyzuje przedmiot leasingu. Według powyższych ustaw przedmiotem leasingu są tylko niektóre rzeczy – podlegające amortyzacji środki trwałe, a także grunty oraz niezaliczane do rzeczy – podlegające amortyzacji wartości niematerialne i prawne.⁶ Wobec powyższego przedmiotem leasingu nie może być „(...) rzecz nie wykorzystywana do bieżącej działalności czy np. dzieło sztuki, (...) możliwy staje się np. leasing oprogramowania komputerowego”⁷.

Ważnym aspektem jest fakt, iż strony same ustalają – poprzez zapis w umowie – która strona będzie zaliczać przedmiot umowy leasingu do własnych zasobów majątkowych.

1.1 Opodatkowanie strony finansującej

W podstawowym czasie trwania umowy leasingu operacyjnego przychodem dla finansującego będą opłaty, które zostały ustalone w umowie, a które ponosi korzystający za używanie lub używanie i pobieranie pożytków. Finansującego, który w dniu zawarcia umowy korzysta ze zwolnień przewidzianych w podatku dochodowym, obowiązują inne zasady opodatkowania. Ważnym aspektem jest dokonywanie odpisów amortyzacyjnych, których dokonuje finansujący jako właściciel przedmiotu leasingu.⁸

Wraz z końcem podstawowego okresu trwania umowy finansujący może sprzedać wspomnianą rzecz korzystającemu. Otrzymaną wartość finansujący księguje jak przychód ze sprzedaży (zespół „7”). Może także dojść do sytuacji, iż cena jest niższa od hipotetycznej wartości netto. W takim przypadku urząd skarbowy lub organ kontroli skarbowej określa wysokość wartości rynkowej.⁹

Regulacja ta była stosowana przed 1 października 2001 roku, jednak dochodziło do kontrowersji na ten temat. Obecnie, określając wysokość ceny nabycia, bierze się pod uwagę więź prawną między stronami, na mocy której finansujący odzyskał wartość nakładów, które poniósł w celu nabycia przedmiotu umowy leasingu.¹⁰

Szczególną sytuacją, którą reguluje ustawa o podatku dochodowym, jest przeniesienie wierzytelności. Finansujący przenosi na osobę trzecią wierzytelność z tytułu opłat leasingowych, a sam pozostaje właścicielem przedmiotu leasingu. W takim przypadku cesja wierzytelności nie będzie stanowiła przychodu finansującego. Jego przychodem będą natomiast opłaty leasingowe oraz inne płatności, które wynikają z umowy. Finansujący dokonuje także odpisów amortyzacyjnych.¹¹

W umowie leasingu finansowego zawarty jest zapis mówiący o tym, iż korzystający uprawniony jest do dokonywania odpisów amortyzacyjnych. W leasingu finansowym przychód finansującego stanowi część odsetkowa opłat leasingowych. Część odsetkowa

⁶ M. Kreglicka, *Leasing. Aspekty prawne, organizacyjne i ekonomiczne*, Diffin, Warszawa 2004, s. 90.

⁷ *Ibidem*, s. 90.

⁸ M. Turzyński, *Umowy leasingu w prawie bilansowym i podatkowym*, ABC Wolters Kluwer Business, Warszawa 2009, s. 42.

⁹ Art.23d pkt 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o zmianie ustaw: o podatku dochodowym od osób fizycznych, o podatku dochodowym od osób prawnych oraz o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, (Dz. U. z 2001 r. Nr 106, poz. 1150).

¹⁰ M. Koralewski, *Umowy leasingu. Aspekty podatkowo prawne*, Wydawnictwa Fachowe Cedewu.pl, Warszawa 2008, s. 49.

¹¹ *Ibidem*, s. 50.

nie stanowi odsetek w rozumieniu art. 12 ust. 4 pkt 2 u.p.d.o.p., stanowi ona natomiast przychód należny, nawet jeśli nie został on otrzymany.

Strony umowy leasingu mogą zastrzec sobie w umowie dowolną cenę sprzedaży przedmiotu. Cena sprzedaży stanowi przychód finansującego. Koszt uzyskania przychodu stanowi różnica między wydatkami, które poniósł finansujący na nabycie lub wytworzenie przedmiotu leasingu, a spłatą wartości początkowej przedmiotu, której korzystający dokonał poprzez opłaty leasingowe.¹²

Wydatki po stronie finansującego związane z nabyciem lub wytworzeniem środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, będących przedmiotem umowy leasingu, pomniejszone o spłatę wartości początkowej, dokonanej przez korzystającego, są kosztem uzyskania przychodu dla finansującego.¹³

1.2 Opodatkowanie strony korzystającej

Skutki podatkowe dla stron umowy leasingu operacyjnego w podstawowym okresie jej trwania nie odbiegają od skutków podatkowych dla najmu czy dzierżawy. Korzystający podczas trwania umowy, w podstawowym okresie trwania umowy leasingu, zalicza do kosztów uzyskania przychodów pełną wysokość raty leasingowej.¹⁴ Wysokość rat leasingowych ustalają strony w umowie, jednak suma ta nie może być niższa niż wartość początkowa przedmiotu leasingu. Może wystąpić także sytuacja, kiedy suma rat leasingowych nie będzie odpowiadać wartości początkowej przedmiotu umowy leasingu – taka umowa nie będzie traktowana na gruncie prawa podatkowego jako umowa leasingu.¹⁵

„Przedwczesne rozwiązanie umowy leasingu operacyjnego będzie neutralne z podatkowego punktu widzenia w odniesieniu do już poniesionych przez korzystającego kosztów z tytułu rat leasingowych i opłaty wstępnej. W sytuacji, jeżeli między tymi kosztami, a prowadzoną przez podatnika działalnością i osiągniętym przezeń przychodem istnieje związek, to brak jest podstaw do wyłączenia ich z kosztów uzyskania przychodu – tak samo należy traktować cesję umowy leasingu na osobie trzeciej”.¹⁶

Po upływie podstawowego okresu trwania umowy leasingu finansujący może:¹⁷

- oddać przedmiot umowy leasingu korzystającemu do dalszego użytkowania,
- sprzedać korzystającemu przedmiot umowy leasingu,
- sprzedać osobie trzeciej przedmiot umowy leasingu,
- oddać przedmiot umowy leasingu do użytkowania osobie trzeciej,
- zwrócić przedmiot pozostawić sobie.

Pierwsze trzy sytuacje reguluje polski system prawa podatkowego, a dwie pozostałe nie wywołują żadnych skutków podatkowych dla stron po zakończonej umowie leasingu. Jeżeli finansujący sprzedaje przedmiot umowy leasingu korzystającemu, wtedy na korzystającym spoczywa obowiązek wprowadzenia przedmiotu do swojej ewidencji według ceny zakupu. Do kosztów uzyskania przychodów zalicza się także wydatki związane z eksploatacją składnika majątku oraz odpisy amortyzacyjne. Wyjątkiem będzie sytuacja,

¹² D. Kosacka-Łędzewicz, B. Olszewski, *Leasing*, Unimex, Wrocław 2009, s. 47.

¹³ M. Turzyński, *Umowy leasingu...*, *op. cit.*, s. 48.

¹⁴ Art. 17 b ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

¹⁵ M. Koralewski, *Umowy leasingu...*, *op. cit.*, s. 47.

¹⁶ *Ibidem*, s. 47.

¹⁷ D. Kosacka-Łędzewicz, B. Olszewski, *Leasing*, *op. cit.*, s. 66.

gdy cena nabycia jest niższa niż wartość uprawniającą do jednorazowego zaliczenia wydatku do kosztów uzyskania przychodów.¹⁸

Jeżeli po zakończeniu podstawowego okresu umowy leasingu, finansujący przekazuje korzystającemu do dalszego użytkowania środki trwałe lub wartości niematerialne i prawne, które stanowią przedmiot umowy leasingu, kosztem uzyskania przychodów korzystającego będą opłaty, które ustaliły strony w umowie.¹⁹ Po zakończeniu pierwotnej umowy leasingu kolejna umowa nie musi być umową leasingu tego samego rodzaju co zakończona może być to umowa o odpłatne użytkowanie rzeczy lub praw.²⁰

Istnieje również możliwość, po zakończeniu umowy leasingu, przeniesienia własności rzeczy na osobę trzecią. W tym przypadku finansujący zobowiązany jest do zapłacenia korzystającemu ustalonej kwoty, z tytułu spłaty wartości rzeczy poprzez opłaty leasingowe. Jeżeli finansujący nie zapłaciłby korzystającemu wartości początkowej umowy leasingu, doszłoby do sytuacji, w której finansujący otrzymałby drugi raz pieniądze za przedmiot leasingu. Z dniem otrzymania kwoty, stanowi ona przychód korzystającego.²¹

„Przekazanie korzystającemu kwoty większej niż różnica między rzeczywistą wartością netto a wartością hipoteczną netto skutkuje niezaliczeniem do kosztów uzyskania przychodów finansującego wskazanej nadwyżki”²². Regulacja ta nie jest opłacalna dla finansującego. Może zaistnieć także sytuacja, gdy przedmiot umowy leasingu zostanie sprzedany w trakcie podstawowego okresu umowy. W takiej sytuacji korzystający zobowiązany jest zapłacić finansującemu jednorazowo wszystkie raty leasingowe, które pozostały do zapłacenia. Kwota tych opłat oraz kwota za wykup przedmiotu leasingu stanowi cenę nabycia. Stanowi ona dla korzystającego wartość początkową oraz podstawę do amortyzacji.²³

W przypadku leasingu finansowego kosztem uzyskania przychodów korzystającego jest odsetkowa część opłaty leasingowej oraz amortyzacja. W racie leasingowej można wyróżnić dwa elementy, a mianowicie spłatę wartości początkowej oraz część odsetkową, która stanowi koszt uzyskania przychodu korzystającego.²⁴

Może wystąpić także sytuacja, w której strony umowy nie określiły wysokości kwoty spłaty wartości przedmiotu – w tym przypadku ustala się je proporcjonalnie do okresu trwania umowy. Kosztem uzyskania przychodów u korzystającego będą również odpisy amortyzacyjne od wartości początkowej. Korzystający może skorzystać z odpisów amortyzacyjnych na zasadach ogólnych lub na zasadach szczególnych, które są przewidziane dla leasingu finansowego.²⁵

W przypadku umów leasingu finansowego „jeżeli umowy inne niż wymienione w ust. 1²⁶, dotyczą środków trwałych zaliczonych do grupy 3-6 Klasyfikacji i zostały zawarte na

¹⁸ J. Marciniuk, *Podatek dochodowy od osób prawnych*, C-H Beck, Warszawa 2006, s. 588.

¹⁹ Art. 17e ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

²⁰ J. Marciniuk, *Podatek...*, *op. cit.*, s. 584.

²¹ D. Kosacka-Łędzewicz, B. Olszewski, *op. cit.*, s. 81.

²² M. Koralewski *Umowy leasingu...*, *op. cit.*, s. 48.

²³ M. Turzyński *Umowy leasingu...*, *op. cit.*, s. 41.

²⁴ D. Kosacka-Łędzewicz, B. Olszewski, *Leasing*, *op. cit.*, s. 36.

²⁵ M. Turzyński, *Umowy leasingu...*, *op. cit.*, s. 47.

²⁶ Art. 16 § 1 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych odnosi się do umów zawartych na podstawie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji.

okres co najmniej 60 miesięcy oraz zgodnie z przepisami rozdziału 4a²⁷, odpisów amortyzacyjnych dokonuje korzystający, podatnik może stosować zasady określone w ust. 1-3²⁸.

Stawki amortyzacyjne ustalane są w proporcji do okresu, na który została zawarta umowa – wyjątek stanowią środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, jednak okres amortyzacji musi być krótszy niż okres trwania umowy. W przypadku środków trwałych, których stawka amortyzacyjna wynosi mniej niż 20 % rocznie jest to korzystne rozwiązanie. Korzystający może dokonać wtedy odpisów amortyzacyjnych od pełnej kwoty wartości początkowej podczas trwania umowy leasingu.²⁹

Istnieje możliwość ustalenia opłat leasingowych w walucie obcej, przez co występują ujemne różnice kursowe. Taka sytuacja daje możliwość korzystającemu zwiększenia kosztów uzyskania przychodów o koszty, które wynikają z różnic kursowych. Występuje tutaj jednak sporny aspekt, a mianowicie, czy korzystający może zaliczyć w poczet kosztów uzyskania przychodu wydatki z tytułu opłaty leasingowej wnoszone po utracie przedmiotu leasingu.

W przypadku sprzedaży osobie trzeciej po zakończeniu podstawowego okresu umowy leasingu finansujący zobowiązany jest zapłacić korzystającemu umówioną kwotę tytułem spłaty wartości przedmiotu leasingu. Kwota, którą otrzyma korzystający, zaliczana jest do jego przychodów z chwilą zapłaty przez finansującego.³⁰ Jeżeli po zakończeniu podstawowego okresu umowy korzystający nabywa przedmiot, poniesione wydatki zalicza do kosztów uzyskania przychodu poprzez odpisy amortyzacyjne. W przypadku dalszego korzystania z przedmiotu leasingu do kosztów uzyskania przychodów korzystający zalicza opłaty za korzystanie ze środka trwałego lub wartości niematerialnych i prawnych.³¹

2. Strony umowy leasingu a podatek od towarów i usług (VAT)

Ustawa z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym³² wprowadziła do polskich przepisów prawnych podatek od towarów i usług – VAT. Konieczność harmonizacji polskiego prawa podatkowego z prawem UE zmusiła polskiego ustawodawcę do uregulowania tej kwestii w nowej ustawie o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r.³³, która weszła w życie z dniem 1 maja 2004 r.³⁴ Podatek ten stanowi główne źródło dochodów wielu państw na całym świecie, a jego podstawową zaletą dla budżetu państwa jest to, „że zobowiązanie podatkowe powstaje w momencie dokonania sprzedaży³⁵, natomiast nie ma znaczenia czy firma osiągnęła zysk na tej transakcji gospodarczej oraz jaką kondycją ekonomiczno-finansową legitymuje się przedsiębiorstwo.

W nowej ustawie wprowadzono istotne zmiany dotyczące sposobu opodatkowania stron umowy leasingu. Ustawa wprowadza podział sposobu opodatkowania, który jest

²⁷ Rozdział 4 A ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych dotyczy opodatkowania stron umowy leasingu.

²⁸ Art. 16f ust. 5 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

²⁹ M. Turzyński, *Umowy leasingu*, op. cit., s. 47.

³⁰ T. Cicirko, P. Russel, *Prawno-ekonomiczne aspekty...*, op. cit., s. 56.

³¹ M. Koralewski, *Umowy leasingu...*, op. cit., s. 53.

³² (Dz. U. z 1993 r. Nr 11, poz. 50).

³³ (Dz. U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535).

³⁴ T. Cicirko, P. Russel, *Prawno-ekonomiczne aspekty...*, op. cit., s. 62.

³⁵ Art. 19 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.).

uzależniony od tego, która strona dokonuje odpisów amortyzacyjnych (korzystający – leasing kapitałowy, finansujący – leasing operacyjny) oraz od tego, czyją własnością jest przedmiot leasingu po zakończeniu umowy.³⁶

W zależności od postanowień zawartych w umowie, umowy leasingu są traktowane jako:³⁷

- dostawa towarów,
- świadczenie usług.

Przez dostawę towarów rozumie się „wydanie towarów na podstawie umowy dzierżawy, najmu, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze, zawartej na czas określony lub umowy sprzedaży na warunkach odroczonej płatności, jeżeli umowa przewiduje, że w następstwie normalnych zdarzeń przewidzianych tą umową lub z chwilą zapłaty ostatniej raty prawo własności zostanie przeniesione”³⁸. Tak więc, jeżeli w umowie leasingowej znajdzie się zapis, który mówi, że po zapłaceniu wszystkich rat przedmiot leasingu przechodzi na własność korzystającego, umowa taka traktowana jest jak dostawa towarów, z czym wiąże się konieczność wystawienia faktury nie na każdą ratę leasingową osobno, ale na pełną kwotę należności. Opisana powyżej sytuacja dotyczy tylko i wyłącznie umów, w których odpisów amortyzacyjnych dokonuje korzystający oraz umów, których przedmiotem są grunty.³⁹

Gdy umowa leasingu nie spełnia warunków, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku od towarów i usług, jest traktowana jako świadczenie usług. Jeżeli odpisów amortyzacyjnych dokonuje finansujący (leasing operacyjny) konieczne staje się wystawienie faktury na każdą ratę leasingową.⁴⁰

2.1 Opodatkowanie strony finansującej

Powstanie obowiązku podatkowego uzależnione jest od tego, jak zakwalifikowana zostanie umowa leasingu – czy jak dostawa towarów, czy świadczenie usług. W sytuacji, gdy umowa leasingu jest traktowana jako świadczenie usług, to obowiązek podatkowy powstaje u finansującego z chwilą „otrzymania całości lub części zapłaty, nie później jednak niż z upływem terminu płatności określonego w umowie lub fakturze – z tytułu świadczenia na terytorium kraju usług najmu, dzierżawy, leasingu lub usług o podobnym charakterze”⁴¹. W przedstawionym powyżej przypadku podatek VAT oblicza się od każdej raty leasingowej w myśl art. 19 ust. 13 pkt 4 ustawy o podatku od towarów i usług.

Miejscem świadczenia usługi jest siedziba finansującego lub stałe miejsce prowadzenia działalności, a w przypadku braku siedziby lub stałego miejsca prowadzenia działalności – miejsce zamieszkania.⁴² „Jeżeli finansujący posiada w danym państwie członkowskim stałe miejsce prowadzenia działalności, z którego świadczy usługi, to miejscem świadczenia w tym przypadku jest to miejsce w innym państwie członkowskim, a nie miejsce siedziby podatnika. Rozwiązanie takie zapewnia opodatkowanie usług leasingo-

³⁶ M. Koralewski, *Umowy leasingu...*, op. cit., s. 55.

³⁷ M. Turzyński, *Umowy leasingu...*, op. cit., s. 60.

³⁸ Art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

³⁹ D. Kosacka-Łędzewicz, B. Olszewski *Leasing*, op. cit., s. 139.

⁴⁰ T. Cicirko, P. Russel, *Prawno-ekonomiczne aspekty leasingu...*, op. cit., s. 64.

⁴¹ Art. 19 ust. 13 pkt 4 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

⁴² Art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

wych w państwie, w którym faktycznie były one świadczone, a nie w państwie, w którym finansujący posiada siedzibę”⁴³.

W przypadku, gdy umowa leasingu jest traktowana jak dostawa towarów, obowiązek podatkowy powstaje w chwili wydania towaru lub – zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług – w chwili wystawienia faktury, nie później jednak niż w siódmym dniu od dnia wydania korzystającemu przedmiotu leasingu.⁴⁴

W wewnątrzwspólnotowej dostawie towarów obowiązek podatkowy powstaje najczęściej 15 dnia następnego miesiąca, a w przypadku, gdy podatnik wystawił fakturę obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wystawienia faktury.⁴⁵

Miejszem świadczenia przy dostawie „towarów wysyłanych lub transportowanych przez dokonującego ich dostawy, ich nabywcę lub przez osobę trzecią jest miejsce, w którym towary znajdują się w momencie rozpoczęcia wysyłki lub transportu do nabywcy”⁴⁶.

Przy umowie leasingu sklasyfikowanej jako dostawa towarów w momencie powstania obowiązku podatkowego powinna zostać wystawiona faktura na pełną wartość przedmiotu leasingu wraz z podatkiem VAT od sumy wszystkich rat leasingowych.⁴⁷

2.2 Opodatkowanie strony korzystającej

Leasing operacyjny okazuje się być korzystniejszy dla strony korzystającej, ponieważ w rozumieniu ustawy o VAT jest kwalifikowany jako świadczenie usługi. W sytuacji, gdy umowa leasingu jest traktowana jako świadczenie usługi, dla korzystającego oznacza to, że podatek VAT będzie obliczany od każdej raty leasingowej, ponieważ obowiązek podatkowy powstaje u finansującego z chwilą „otrzymania całości lub części zapłaty, nie później jednak niż z upływem terminu płatności określonego w umowie lub fakturze”⁴⁸. Zaletą takiego rozwiązania jest fakt, iż korzystający nie musi zapłacić całej sumy podatku VAT z góry, ponieważ jest on rozłożony w czasie – podobnie jak raty leasingowe. Ujemną stroną tego rozwiązania jest to, że świadczenie usługi zawsze będzie opodatkowane stawką 23 % podatku VAT.⁴⁹

„W przypadku umów leasingu finansowego traktowanych do celów podatku VAT jako dostawa towarów, świadczenie usług może być opodatkowane stawką właściwą dla środka trwałego, a jeśli ich przedmiotem są towary używane, leasing taki może podlegać zwolnieniu od VAT”⁵⁰. Korzystający z przedmiotu leasingu ma prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego, wykazanego na fakturze z chwilą otrzymania przedmiotu leasingu.

Umowa leasingu finansowego lub umowa dotycząca gruntu, w której założono, że po zakończeniu umowy korzystający nabędzie przedmiot leasingu zobowiązuje korzystającego do zapłacenia podatku VAT z góry od sumy rat leasingowych. W takiej sytuacji po stronie finansującego obowiązek podatkowy powstaje w chwili wystawienia faktury, nie

⁴³ M. Turzyński *Umowy leasingu...*, op. cit., s. 62.

⁴⁴ D. Kosacka-Łędzewicz, B. Olszewski, *Leasing...*, op. cit., s. 149.

⁴⁵ Art. 20 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

⁴⁶ Art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

⁴⁷ M. Turzyński, *Umowy leasingu...*, op. cit., s. 63.

⁴⁸ Art. 19 ust. 13 pkt 4 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535).

⁴⁹ M. Szafarowska, *Leasing w świetle przepisów o podatku VAT*, Związek Polskiego Leasingu, http://www.leasing.org.pl/o_leasingu/leasing-w-polsce#powrot 19.04.2011.

⁵⁰ *Ibidem*.

później jednak niż siódmego dnia od wydania towaru. Jeżeli po zakończeniu umowy korzystający nabędzie przedmiot leasingu, którym będzie budynek lub lokal po stronie finansującego, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą otrzymania części lub całości zapłaty, nie później jednak niż 30 dni od wydania towaru.⁵¹

Reasumując, najkorzystniejszym rodzajem leasingu dla korzystającego jest leasing operacyjny, dzięki któremu korzystający osiąga większe korzyści w podatku dochodowym niż w przypadku leasingu finansowego czy innych sposobów finansowania inwestycji. Korzyści te są możliwe dzięki zaliczeniu wartości środków trwałych do kosztów podatkowych. W przypadku leasingu operacyjnego kosztem uzyskania przychodów korzystającego są poszczególne raty leasingowe, natomiast w przypadku leasingu finansowego kosztem tym są odpisy amortyzacyjne od wartości początkowej przedmiotu leasingu.

Leasing operacyjny jest również korzystniejszy od leasingu finansowego, jeśli chodzi o podatek od towarów i usług. Przyczyną takiej sytuacji jest to, że jeżeli umowa leasingu finansowego spełnia określone kryteria, wydanie przedmiotu leasingu stanowi dostawę towarów, która opodatkowana jest podatkiem VAT płatnym z góry tzn. w chwili wydania towaru. Raty leasingowe rozłożone są w czasie, natomiast należny podatek VAT finansujący musi zapłacić od sumy odsetek oraz wartości początkowej przedmiotu leasingu.⁵²

ZAKOŃCZENIE

Podsumowując powyższe rozważania, można sformułować następujące wnioski:

- wybierając leasing jako formę finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych zapewnimy sobie większe korzyści finansowe niż w przypadku innych źródeł finansowania;
- leasing pozwoli zapewnić większą płynność środków obrotowych;
- leasing umożliwia sfinansowanie inwestycji w 100 % (ale tylko przy bardzo dobrej kondycji finansowej przedsiębiorstwa);
- dzięki leasingowi zdolność kredytowa podmiotu gospodarczego nie ulegnie pogorszeniu;
- stabilne warunki działalności przedsiębiorstwa są możliwe dzięki dopasowaniu rat leasingowych do możliwości finansowych;
- leasing umożliwia wykorzystanie preferencji podatkowych (do kosztów uzyskania przychodów zaliczamy wydatki za używanie przedmiotu leasingu, co obniża podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym);
- wybierając leasing, pobudza się koniunkturę inwestycyjną, co przyczynia się do wzrostu gospodarczego;
- leasing umożliwia niemal natychmiastową możliwość korzystania z przedmiotu umowy.

Finansowanie inwestycji poprzez leasing, czyli wynajem przedmiotu umowy na zasadach ratalnych ma szczególne znaczenie dla korzystającego, ponieważ wpływa na zwiększenie płynności jego środków finansowych, a wydatki na inwestycje pokrywane są ze środków obcych. Środki finansowe, które pozostały u korzystającego, można wykorzystać

⁵¹ *Ibidem*.

⁵² Ministerstwo Gospodarki, Departament Regulacji Gospodarczych *Analiza dotycząca przygotowania założeń do unifikacji Modelowego prawa leasingu Unidroit z przepisami prawa krajowego*, www.mg.gov.pl/files/upload/8668/publikacja_7.pdf 26.03.2011.

na inne potrzeby. A zatem zastosowanie leasingu do finansowania inwestycji zwiększa możliwości produkcyjne finansującego.

Zaletą leasingu jest fakt, że warunki umowy są stałe, niezależnie od sytuacji na rynku, zmian w przepisach prawnych czy inflacji, przez co korzystający może planować wydatki na dłuższy okres czasu. Kolejną zaletą jest podnoszenie konkurencyjności korzystającego poprzez stosowanie nowych technologii dostępnych dzięki leasingowi.

BIBLIOGRAFIA

- [1] *Analiza dotycząca przygotowania założeń do unifikacji. Modelowego prawa leasingu Unidroit z przepisami prawa krajowego*, Ministerstwo Gospodarki, Departament Regulacji Gospodarczych, www.mg.gov.pl/files/upload/8668/publikacja_7.pdf (26.03.2011)
- [2] Cicirko T., Russel P., *Prawno-ekonomiczne aspekty leasingu*, SGH Warszawa 2008
- [3] Koralewski M., *Umowy leasingu. Aspekty podatkowo prawne*, Wydawnictwa Fachowe Cedewu.pl, Warszawa 2008
- [4] Kosacka-Łędzewicz D., Olszewski B., *Leasing*, Unimex, Wrocław 2009
- [5] Marciniuk J., *Podatek dochodowy od osób prawnych*, C-H Beck, Warszawa 2006
- [6] Okręglicka M., *Leasing. Aspekty prawne, organizacyjne i ekonomiczne*, Diffin, Warszawa 2004
- [7] Turzyński M., *Umowy leasingu w prawie bilansowym i podatkowym*, ABC Wolters Kluwer business, Warszawa 2009
- [8] Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz.93 z późn. zm.)
- [9] Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 51, poz.307 z późn. zm.)
- [10] Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r., Nr 54, poz. 654 z późn. zm.)
- [11] Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o zmianie ustaw: o podatku dochodowym od osób fizycznych, o podatku dochodowym od osób prawnych oraz o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2001r. Nr 106, poz. 1150).

ŹRÓDŁA INTERNETOWE

M. Szafarowska, *Leasing w świetle przepisów o podatku VAT*, Związek Polskiego Leasingu, http://www.leasing.org.pl/o_leasingu/leasing-w-polsce#powrot 19.04.2011.

Ministerstwo Gospodarki, Departament Regulacji Gospodarczych *Analiza dotycząca przygotowania założeń do unifikacji Modelowego prawa leasingu Unidroit z przepisami prawa krajowego*, www.mg.gov.pl/files/upload/8668/publikacja_7.pdf 26.03.2011.

TAX EFFECTS FOR PARTIES OF A LEASING AGREEMENT

Company development is an essential task of every entrepreneur. In order to expand or start a new activity a company needs to gain funds.

The importance of leasing as a form of financing investments is growing every year. Therefore, the decision on the demand for the capital made by an entrepreneur is regarded as one of the most important.

The aim of the article is to present the tax effects of a leasing agreement for both financing and receiving party.